

Anonimizált változat

Fordítás

C-665/23 – 1

C-665/23. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2023. november 9.

A kérdést előterjesztő bíróság

Cour de cassation (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. november 8.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

IL

Ellenérdekű fél:

Veracash SAS

[omissis]

IL, a Veracash társasággal, a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű féllel szemben folytatott eljárásban [omissis] a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) által 2022. január 3-án hozott ítélet ellen.

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél a felülvizsgálati kérelmének alátámasztása érdekében két felülvizsgálati jogalapra hivatkozik.

[omissis]

[eljárási megjegyzés]

A tényállás és az eljárás

- 1 A megtámadott ítélet [omissis] szerint 2017. március 24-én a Veracash társaság, amelynek könyveiben IL arany alapon vezetett betétszámlát nyitott, új, készpénzfelvételre és fizetésre jogosító kártyát küldött ez utóbbi személy címére. IL, azt állítva, hogy nem kérte és nem vette át e kártyát, és hogy 2017. március 30. és május 17. között engedélye nélkül napi pénzfelvételek történtek a számlájáról, keresetet indított a Veracash társaság ellen visszaszolgáltatás és kártérítés megfizetése iránt.
- 2 Kérelmét első és másodfokon elutasították, többek között azzal az indokkal, hogy nem hivatkozhat a code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-18. cikkének rendelkezéseire, mivel nem értesítette „késelem nélkül” és „haladéktalanul” a Veracash társaságot a vitatott műveletekről.

Az alkalmazandó jogszabályok áttekintése

- 3 Az alkalmazandó jogszabályok a vitatott pénzfelvételek időpontjában, 2017. március 30. és május 17. között hatályban lévő jogszabályok.

A 2007. november 13-i 2007/64/EK irányelv

- 4 A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek „A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének kötelezettségei a fizetési eszközzel kapcsolatban” című 56. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A pénzforgalmi szolgáltatásnak a fizetési eszköz használatára jogosult igénybe vevője az alábbi kötelezettségeknek kell, hogy eleget tegyen:

- a) a fizetési eszközt az adott fizetési eszköz kibocsátását és használatát szabályozó feltételeknek megfelelően kell használnia; és
- b) indokolatlan késelem nélkül be kell jelentenie a pénzforgalmi szolgáltatónak – vagy az általa megjelölt jogalanynak –, amint a fizetési eszköz elvesztését, ellopását, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát észleli.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja alkalmazásában a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének, amint a fizetési eszközt átvette, különösen is meg kell tennie minden észszerű lépést az eszköz személyes biztonsági elemeinek biztonságban tartása érdekében.”

- 5 Ezen irányelvnek „Nem engedélyezett vagy hibásan teljesített fizetési műveletek bejelentése” című 58. cikke szerint:

„A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag akkor köteles helyesbítést biztosítani, ha indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját követően 13 hónavnál nem később bejelenti a pénzforgalmi szolgáltatójának az általa észlelt nem engedélyezett vagy hibásan teljesített és reklamációnak helyt adó fizetési műveletet, ideértve a 75. cikkben foglaltakat is, kivéve ha adott esetben a pénzforgalmi szolgáltató a fizetési művelettel kapcsolatban nem nyújtott tájékoztatást vagy azt nem tette elérhetővé a III. címben meghatározottak szerint.”

- 6 Ugyanezen irányelvnek „A pénzforgalmi szolgáltató felelőssége nem engedélyezett fizetési műveletek vonatkozásában” című 60. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy nem engedélyezett fizetési művelet esetében – az 58. cikk sérelme nélkül – a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója haladéktalanul megtéríti a fizető fél részére a nem engedélyezett fizetési művelet összegét, és – amennyiben releváns – helyreállítja a megterhelt fizetési számlát abba az állapotba, amelyben az lenne, ha a nem engedélyezett fizetési műveletre nem került volna sor.

(2) További pénzügyi kártérítéseket a fizető fél és pénzforgalmi szolgáltatója között létrejött szerződésre alkalmazandó joggal összhangban lehet megállapítani.”

- 7 Az említett irányelvnek „A fizető fél felelőssége nem engedélyezett fizetési műveletek vonatkozásában” című 61. cikke szerint:

(1) A 60. cikktől eltérve legfeljebb 150 EUR értékig a fizető fél viseli a nem engedélyezett fizetési műveletekkel összefüggő, az elveszített vagy ellopott fizetési eszköz használatából, illetve amennyiben a fizető fél nem tartotta biztonságban az eszköz személyes biztonsági elemeit, úgy a fizetési eszköz jogosulatlan használatából eredő károkat.

(2) A fizető fél viseli a nem engedélyezett műveletekkel összefüggő összes kárt, amennyiben azok nála azáltal keletkeztek, hogy csalárd módon járt el, vagy az 56. cikkben meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette. Ilyen esetekben az e cikk (1) bekezdésében említett összeghatár nem érvényes.

(3) Azokban az esetekben, amikor a fizető fél nem csalárd módon járt el vagy nem szándékosan mulasztotta el az 56. cikk szerinti kötelezettségei teljesítését, a tagállamok csökkenthetik az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett felelősséget, figyelembe véve különösen a fizetési eszköz személyes biztonsági elemeinek jellegét, valamint azon körülményeket, amelyek mellett azt elvesztették, ellopták vagy jogosulatlanul használták.

(4) A fizető fél nem felel az elveszített, ellopott vagy jogosulatlanul használt fizetési eszköz használatából eredő semmiféle anyagi következményért azt követően, hogy megtette az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott bejelentést, kivéve, ha csalárd módon járt el.

(5) Amennyiben a pénzforgalmi szolgáltató nem teljesíti az 57. cikk (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kötelezettségét, miszerint folyamatosan biztosítania kell az elveszett, ellopott vagy jogosulatlanul használt fizetési eszköz bejelentésére szolgáló megfelelő eszközöket, úgy a fizető fél nem visel felelősséget az ilyen fizetési eszköz használatából eredő anyagi következményekért, kivéve, ha a fizető fél csalárd módon járt el.”

A nemzeti jog

8 A 2007/64/EK irányelvet a nemzeti jogba az ordonnance no 2009–866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó feltételekről és a pénzforgalmi intézmények létrehozásáról szóló, 2009. július 15-i 2009–866. sz. rendelet) ültette át, amely többek között bevezette a code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-17., L. 133-18., L. 133-19. és L. 133-24. cikkét, amelyek átveszik az irányelv 56., 58., 60. és 61. cikkének rendelkezéseit.

9 A code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-17. cikke I. pontjának az e rendeletből következő szövege értelmében „[a]mennyiben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője a fizetési eszköz elvesztését, illetve ezen eszköz vagy a hozzá kapcsolódó adatok ellopását, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát észleli, ezt az eszköz letiltása céljából indokolatlan késedelem nélkül be kell jelentenie a pénzforgalmi szolgáltatónak – vagy az általa megjelölt jогalanynak –.”

10 Ugyanezen törvénykönyv L. 133-18. cikke szerint:

„Nem engedélyezett, a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője által az L.133-24. cikkben előírt feltételek mellett jelzett fizetési művelet esetében a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója haladéktalanul megtéríti a fizető fél részére a nem engedélyezett fizetési művelet összegét, és – amennyiben releváns – helyreállítja a megterhelt fizetési számlát abba az állapotba, amelyben az lenne, ha a nem engedélyezett fizetési műveletre nem került volna sor.

A fizető fél és pénzforgalmi szolgáltatója szerződésben további pénzügyi kártérítésekről dönthet.”

11 Ugyanezen törvénykönyv L. 133-19. cikke értelmében:

„I. – A fizetési eszköz elvesztésével vagy eltulajdonításával összefüggő, nem engedélyezett fizetési művelet esetében az L. 133-17. cikkben előírt bejelentésig a

fizető fél viseli az ezen eszköz használatához kapcsolódó veszteségeket 150 euró összeghatárig.

A fizető fél azonban nem felel olyan nem engedélyezett fizetési műveletért, amelyet a személyre szabott biztonsági elemek használata nélkül hajtanak végre.

II. – Nem terheli felelősség a fizető felet azért, ha a nem engedélyezett fizetési műveletre a fizető fél tudta nélkül, a fizetési eszköz vagy az ahhoz kapcsolódó adatok jogosulatlan használatával került sor.

Fizetési eszközzel való visszaélés esetén akkor sem terheli felelősség a fizető felet, ha a nem engedélyezett fizetési művelet időpontjában a birtokában volt az eszköz.

III. – Amennyiben a pénzforgalmi szolgáltató nem biztosítja a fizetési eszköz letiltását lehetővé tevő, az L. 133-17. cikkben előírt bejelentésre szolgáló megfelelő eszközöket, úgy a fizető fél nem visel felelősséget az anyagi következményekért, kivéve, ha csalárd módon járt el.

IV. – A fizető fél viseli a nem engedélyezett műveletekkel összefüggő összes kárt, amennyiben azok nála általa keletkeztek, hogy csalárd módon járt el, vagy az L. 133-16. és az L. 133-17. cikkben meghatározott kötelezettségeivel kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette.”

12 Végül az említett törvénykönyv L. 133 24. cikke értelmében:

„A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője köteles jogvesztés terhe mellett indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját követően 13 hónapnál nem később bejelenteni a pénzforgalmi szolgáltatójának a nem engedélyezett vagy hibásan teljesített fizetési műveletet, kivéve, ha a pénzforgalmi szolgáltató e fizetési művelettel kapcsolatban nem nyújtott tájékoztatást vagy azt nem tette elérhetővé a III. könyv 1. címének IV. fejezetében meghatározottak szerint.

Azon esetek kivételével, amikor a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője nem üzleti célból eljáró természetes személy, a felek határozhatnak úgy, hogy eltérnek e cikk rendelkezéseitől.”

A jogalapok vizsgálata

A második jogalap első részéről

A jogalap kifejtése

13 IL azt kifogásolja, hogy az ítélet kimondja, hogy nem kell a Veracash társaságot 794,513 grammnak megfelelő arany visszaszolgáltatására, vagy ennek hiányában értékének euróban való részére történő megfizetésére köteleznie, továbbá

elutasítja az összes többi kérelmét, holott „a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője köteles jogvesztés terhe mellett indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját követően 13 hónapnál nem később bejelenteni a pénzforgalmi szolgáltatójának a nem engedélyezett vagy hibásan teljesített fizetési műveletet, kivéve ha a pénzforgalmi szolgáltató e fizetési művelettel kapcsolatban nem nyújtott tájékoztatást vagy azt nem tette elérhetővé [OMISSIS]”; hogy a jelen ügyben a cour d’appel (fellebbviteli bíróság) úgy ítélte meg, hogy IL nem hivatkozhat a code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-18. cikkének rendelkezéseire, mivel a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének „késedelem nélkül” és „haladéktalanul” értesítenie kell a szolgáltatót egy nem engedélyezett fizetési műveletről, és IL nem igazolta, hogy eleget tett e kötelezettségének, mivel 2017. május 23-án, közel két hónappal az első vitatott pénzfelvételt követően jogorvoslati formanyomtatványt küldött a Veracash társaságnak, holott a bankkártya használójának a terhelés időpontját követően tizenhárom hónap áll rendelkezésére e bejelentés megtételére; hogy a cour d’appel (fellebbviteli bíróság) a döntésével megsértette a code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-24. cikkének a 2017. augusztus 9-i 2017–1252. sz. rendeletet megelőző szövegét.”

A Bíróság válasza

A jogalap elfogadhatóságáról

14 [omissis].

15 [omissis].

16 A jogalap [omissis] elfogadható.

A jogalap megalapozottsága

17 A jogvita eldöntése attól függ, hogy a pénzforgalmi szolgáltató megtagadhatja-e a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítését, ha a fizető fél, miközben a terhelés időpontját követő 13 hónapon belül bejelentette e műveletet, ezt késedelmesen tette meg, anélkül, hogy késedelme szándékos vagy súlyos gondatlanság következménye lett volna.

18 [IL], a felperes elsődlegesen azt állítja, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének a terhelés időpontját követően tizenhárom hónap áll rendelkezésére a bejelentés megtételére.

19 A Veracash társaság, az alperes azt válaszolja, hogy bár a code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-24. cikkében a jogalkotó arra kötelezte a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét, hogy haladéktalanul jelentse be a nem engedélyezett műveletet, ugyanakkor tizenhárom hónapos határidőt vezetett be, ezt azért tette, mert kettős határidőt kívánt bevezetni, és a tizenhárom hónapos határidő jogvesztő határidő. Hozzáteszi, hogy tekintettel a kockázatra, e rendelkezés rendszere azt követeli meg, hogy a szolgáltatás igénybe

vevője, amint észleli a rendellenességet, arra haladéktalanul reagáljon a szolgáltatója tájékoztatásával.

- 20 A code monétaire et financier-nek (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) a jogvitákra alkalmazandó rendelkezéseit a 2007/64/EK irányelv azon cikkeivel összhangban kell értelmezni, amelyeket e rendelkezések átültetnek.
- 21 A Cour de cassation (semmitőszék) megállapítja, hogy a 2007/64/EK irányelv 58. cikkének szó szerinti értelmezése – amint azt a fellebbviteli bíróság megállapította – annak megállapításához vezethet, hogy a pénzforgalmi szolgáltató jogosult valamely nem engedélyezett fizetési művelet összegének visszatérítését kizárólag azon az alapon megtagadni, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője azt késedelmesen jelentette be neki, még akkor is, ha arra a tizenhárom hónapos határidőn belül sor került. Rámutat, hogy ezt az értelmezést támasztja alá ezen irányelv (31) preambulumbekzdése, amely kimondja egyrészt, hogy „[a] pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag akkor köteles helyesbítést biztosítani, ha indokolatlan késedelem nélkül [...] bejelenti a pénzforgalmi szolgáltatójának az általa észlelt nem engedélyezett vagy hibásan teljesített és reklamációnak helyt adó fizetési műveletet” másrészt, hogy [a] nem engedélyezett vagy nem megfelelően teljesített fizetési műveletek kockázatainak és következményeinek csökkentése érdekében a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének a lehető leghamarabb értesítenie kell a pénzforgalmi szolgáltatót az állítólagosan nem engedélyezett vagy nem megfelelően teljesített fizetési műveletek bármiféle vitásáról [...]. Amennyiben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője betartja a bejelentési határidőt, akkor követelését a nemzeti jog szerinti elévülési időn belül érvényesíteni kell tudnia”.
- 22 Az ilyen értelmezés azonban nehezen tűnik összeegyeztethetőnek a 2007/64/EK irányelv 61. cikkének (2) bekezdésével, amely előírja, hogy a fizető fél nem viseli a nem engedélyezett műveletekkel összefüggő összes kárt, más szavakkal csak akkor fosztható meg a visszatérítéshez való jogától, ha többek között az ugyanezen irányelv 56. cikkében meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette. E kötelezettségek között szerepel az, amelynek értelmében haladéktalanul tájékoztatnia kell a pénzforgalmi szolgáltatóját a fizetési eszköz elvesztéséről, ellopásáról, jogosulatlan felhasználásáról vagy jogosulatlan használatáról. Ugyanis, ha a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója semmiképpen sem köteles visszatéríteni a fizető fél részére azon, nem engedélyezett fizetési művelettel érintett összeget, amelyet ez utóbbi késedelmesen jelentett be neki, jelentőségét veszíti az a körülmény, hogy e késedelem szándékos vagy súlyos gondatlanság következménye volt-e.
- 23 Az Európai Unió Bírósága a 2007/64/EK irányelv 58. cikkét a 2021. szeptember 2-i CRCAM ítéletében (C-337/20, 36. pont) értelmezve megállapította, hogy „az olyan igénybe vevő, aki a pénzforgalmi szolgáltatójának nem jelentett be olyan műveletet, amelyet nem engedélyezett, annak megkezdésétől számított tizenhárom

hónapon belül, nem vonhatja felelősségre e szolgáltatót, még az általános jog alapján sem, és ennél fogva nem igényelheti e nem engedélyezett művelet megtérítését”, azonban nem határozta meg a fizető fél azon mulasztásának következményeit, hogy az nem jelentette be időben a pénzügyi szolgáltatójának a nem engedélyezett műveletről való tudomásszerzését.

- 24 Bár a Cour de cassation (semmitőszék) észleli az ahhoz fűződő érdeket, hogy a fizető felet arra ösztönözzék, hogy kellő gondossággal járjon el pénzforgalmi szolgáltatójának tájékoztatása érdekében, a 2007/64/EK irányelv 61. cikkének (2) bekezdése alapján úgy véli, hogy az uniós jogalkotó nem kívánt minden késedelmet a körülményektől függetlenül szankcionálni oly módon, hogy megfosztja a fizető felet a visszatérítéshez való jogától. A kérdést előterjesztő bíróság hajlik arra, hogy ezt az irányelvet úgy értelmezze, hogy a fizető fél csalárd magatartása és a tizenhárom hónapos határidő lejártát követő figyelmeztető bejelentés esetén kívül az a tény, hogy a fizető fél fizetési eszközének elvesztését, ellopását, hűtlen kezelését vagy jogosulatlan használatát késedelmesen jelenti be a pénzforgalmi szolgáltatójának, nincs hatással az olyan nem engedélyezett műveletek által okozott veszteségek megtérítéséhez való jogára, amelyeket a bejelentés nem tudott volna megakadályozni, és hogy a fizető felet csak az olyan nem engedélyezett műveletekből eredő veszteségek megtérítéséhez való jogtól lehet megfosztani, amelyek késedelem nélküli bejelentés esetén elkerülhetők lettek volna, feltéve, hogy a tájékoztatás szándékos vagy súlyos gondatlanság eredménye volt.
- 25 Mivel azonban a 2007/64 irányelv 56., 58., 60. és 61. cikkének pontos értelmezése nem egyértelmű, az eljárást fel kell függeszteni, és a jelen ítélet rendelkező részében szereplő kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé kell terjeszteni.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN a Cour (bíróság)

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkére;

Előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket TERJESZTI az Európai Unió Bírósága elé:

„1. Úgy kell-e értelmezni a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 56., 58., 60. és 61. cikkét, hogy a fizető fél nem jogosult a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítésére, ha késedelmesen értesítette a pénzforgalmi szolgáltatóját a nem engedélyezett fizetési műveletről, még akkor sem, ha ezt a terhelés időpontját követő tizenhárom hónapon belül tette meg?

2. Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a fizető fél visszatérítéshez való jogától való megfosztása függ-e attól, hogy a bejelentés késedelme a fizető fél szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásának következménye?

3. Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a fizető fél valamennyi nem engedélyezett művelet tekintetében elveszíti-e a megtérítéshez való jogát, vagy csak azon műveletek tekintetében, amelyeket el lehetett volna kerülni, ha a bejelentés nem lett volna késedelmes?”

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM